

DE WEG NAAR EXCELLENTIE

Onze bedrijven scoren over het algemeen goed, maar op een aantal vlakken toch onder het gemiddelde in vergelijking met andere landen. We zijn dus (nog) geen koplopers in de energie-efficiëntie. Hierbij enkele tips om de beste van de klas te worden:

NAAR EEN TRANSVERSAAL ENERGIEBELEID ...

Met een ambitieuze energiestrategie komt u aan de leiding:

- Creëer een kader dat de energietransitie en -efficiëntie stuurt, zowel op technisch vlak als operationeel en dit doorheen de volledige organisatie.
- Definieer duidelijke doelstellingen met welomschreven KPI's voor alle niveaus binnen het bedrijf.
- Evalueer de doelstellingen en beoordeel de prestaties regelmatig, consequent en op elk bedrijfsniveau.
- Identificeer prioritaire verbeteringen, voer ze uit en volg ze op.

... MET EEN GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID....

Elk bedrijf heeft baat bij een aanspreekpunt energie. Dit kan een persoon, team of afdeling zijn. Dit aanspreekpunt :

- Neemt de lead in de energietransitie doorheen het bedrijf.
- Organiseert samenwerkingen tussen de afdelingen (aankoop – productie) om een energiebesparingsprogramma door te voeren. En dit zowel voor energiecontracten op maat, voor vervanging of optimalisatie van installaties als voor het optimaliseren van de netparameters of voor het aanpakken van energieverliezen.
- Zet een trainingsprogramma op om systematisch de kennis bij te schaven, en de medewerkers te ondersteunen en te inspireren.

... EN REALTIME MONITORING VAN DE ENERGIESTROMEN

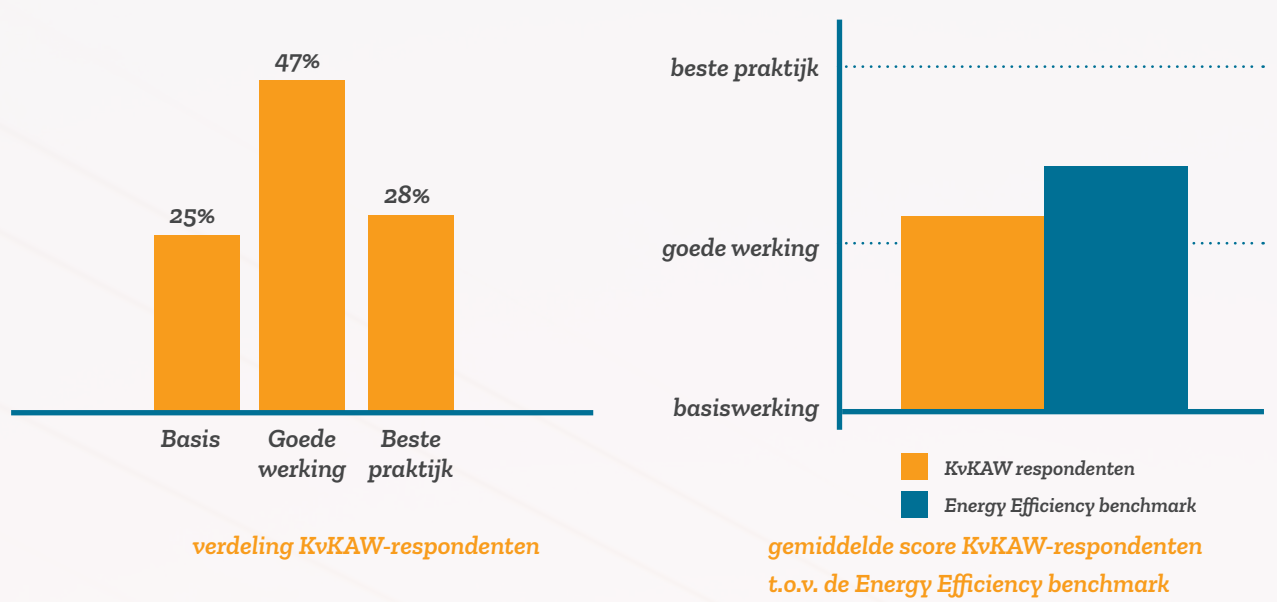
Voor het beheer van energieverbruik en -hergebruik scoren Vlaamse productiebedrijven opmerkelijk lager dan andere West-Europese bedrijven. Dit kan verbeteren door:

- In een duidelijker beeld te voorzien van de energieconsumptie.
- Door alle energiestromen over alle departementen heen in kaart te brengen t.b.v. een geïntegreerd energiebeheer.
- Het opmaken van een structureel plan voor een minimaal verlies en grotere efficiëntie.
- Voldoende aandacht te geven aan het hergebruik van energie.

Beheer van energiestromen en -verliezen

Wat het energieverbruik betreft, beheert bijna de helft (47 %) van de Vlaamse productiebedrijven dit over alle installaties en productielijnen van de hele site (tabel 6). 28 % heeft actieplannen voor elk verlies en voorziet in een structuur voor verbetering. Als we vergelijken met andere West-Europese landen, kunnen de industriële bedrijven verbetering boeken door een gestructureerde aanpak in te voeren, door duidelijke doelstellingen te zetten met bijhorende KPI's om te excelleren.

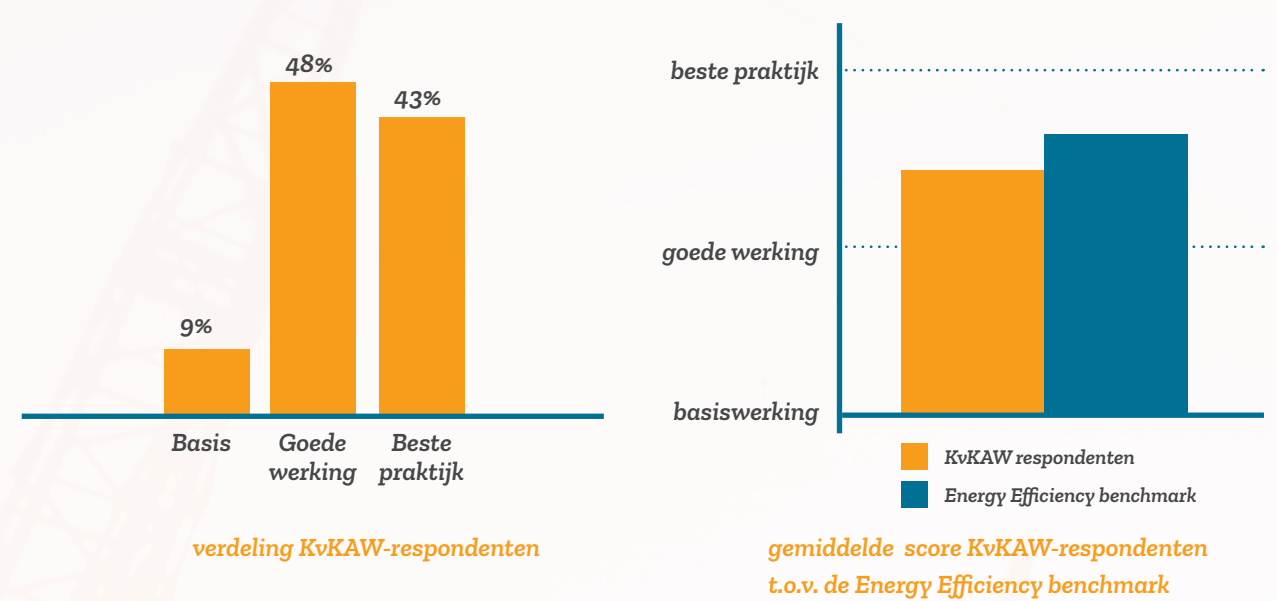
Tabel 6 - Hoe beheert uw bedrijf het energieverbruik?

De meeste bedrijven uit de bevraging beheren het energienet centraal en halen daarmee een goede tot uitstekende score. Om verliezen op het net op te sporen, worden op z'n minst campagnes opgezet. Eén derde controleert zelfs routinematig op verliezen en zet KPI's in om de evolutie van verliezen op te volgen.

Bijna 90 % van de bedrijven neemt reeds (in mindere of meerdere mate) corrigerende maatregelen en 30 % geeft prioriteit aan de verbeteringen gerelateerd aan de impact die ze teweeg brengen. Tabel 7 toont dat 43 % van de Antwerps-Wase respondenten al de beste praktijk doorvoeren in het evalueren van de oplossingen en het omzetten van de vooropgestelde verbeteringen in actieplannen. Hiermee scoren we vrij gelijkaardig aan andere landen.

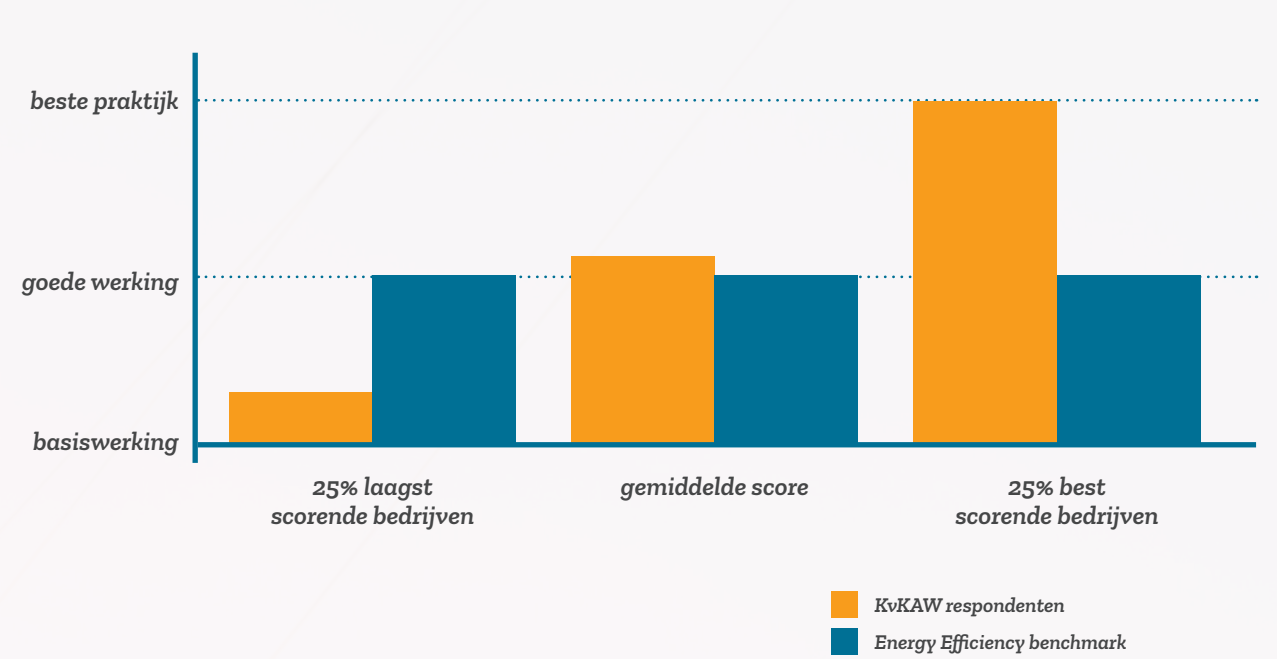
Tabel 7 – Wat is de benadering in het stellen van prioriteiten en verbeteracties?

Energiebewustzijn

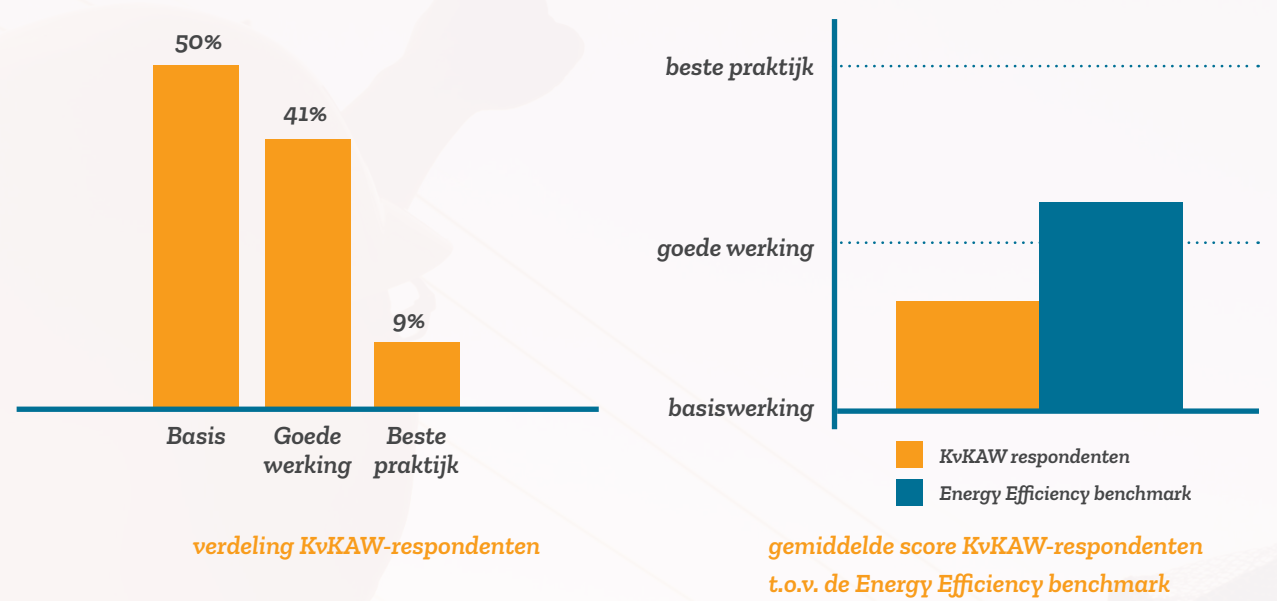
74 % van de bevroagde Antwerps-Wase respondenten presteert goed tot uitstekend in het bouwen van een energiebewustzijn doorheen het bedrijf. Een uitstekende score betekent dat iedereen van de organisatie zich verantwoordelijk voelt voor energie-efficiëntie: medewerkers begrijpen waarom energie-efficiëntie belangrijk is en dragen hier actief aan bij. Onze top-12 beste bedrijven presteren bovendien significant (1.0 punten) beter dan het Europese gemiddelde (tabel 8).

Tabel 8 - Hoe bouwt uw bedrijf bewustzijn voor acties omtrent energie-efficiëntie?

Daar staat tegenover dat de Antwerps-Wase respondenten minder goed scoren dan de Europese landen wat betreft het aanbieden van een trainingsprogramma om de medewerkers te scholen in de energietransitie. 41 % heeft wel een trainingsprogramma, maar dat is over het algemeen niet breed beschikbaar. Slechts 9 % van de respondenten heeft een eigen energiekader, beschikt over expertise binnen de diverse functies en niveaus en heeft een robuust trainingsprogramma (tabel 9). Daarmee scoren we in het algemeen lager dan de West-Europese collega's.

Tabel 9 - Wat biedt uw bedrijf aan om competenties te bouwen omtrent energie-efficiëntie?

BENCHMARK INDUSTRIE DEEL 2:

energie-efficiëntie bij onze productiebedrijven

WAAROM DEZE BENCHMARK

De Industry benchmark is een initiatief van en voor de industrie. Aan de hand van fundamenteel vergelijkingsmateriaal willen de industriële bedrijven zowel aandachtspunten als opportuniteiten identificeren. Het eerste deel, dat we vorig jaar uitbrachten, gaf een beeld over hoe klaar onze industrie is voor de transformatie richting industrie 4.0. In dit tweede luik van de industry benchmark focussen we op energie-efficiëntie.

Meer info:
Kathleen Rabau,
projectcoördinator industrie,
kathleen.rabau@voka.be

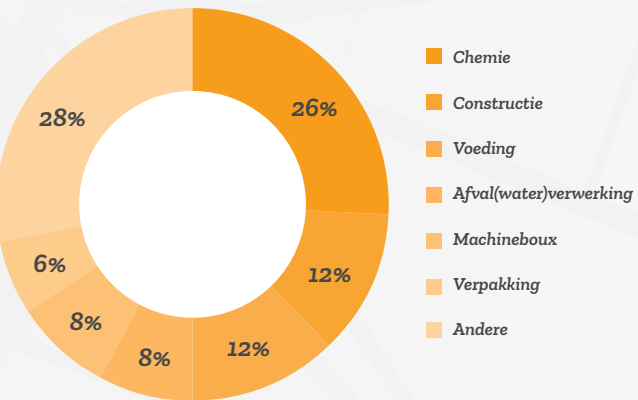
Meer info over het
Industrieforum?
www.voka.be/communities/
industrieforum

HET ONDERZOEK

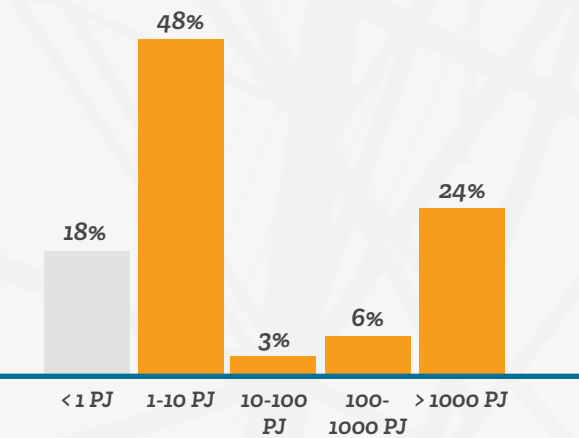
We onderzochten hoe bedrijven de energiestromen doorheen de organisatie beheren; zijn er energie-doelstellingen en KPI's ingevoerd, hoe worden de prestaties opgevolgd en worden er verbeteringen en/of corrigerende maatregelen geïntroduceerd? Tot slot gingen we na hoe de respondenten bewustzijn creëren in energie-efficiëntie en hoe vaardigheden om de energietransitie te ondersteunen eigen gemaakt worden.

Het benchmarkonderzoek van de Kamer verzamelde de input van vijftig productiebedrijven uit diverse sectoren in de regio (n.v.d.r.: KvKAW-respondenten). Dertig van de vijftig respondenten maakt geen deel uit van het ETS systeem. 41 van de 50 fabrieken verbruikt meer dan 1 PetaJoule per jaar (tabel 1). We vergeleken de resultaten van deze studie met de internationale McKinsey 'Energy Efficiency' benchmark, gebaseerd op input van productiebedrijven uit elf West-Europese landen.

Grafiek – sectoren van de 50 respondenten

Tabel 1 - jaarverbruik van de respondenten

Aan de hand van vijftentwintig vragen gaven de bedrijven zelf aan hoe ze presteerden. Op deze manier trachtten we een beeld te krijgen van de manier waarop onze fabrieken de energie-efficiëntie een plaats geven in de organisatie en op welke vlakken er potentieel is voor verbetering.

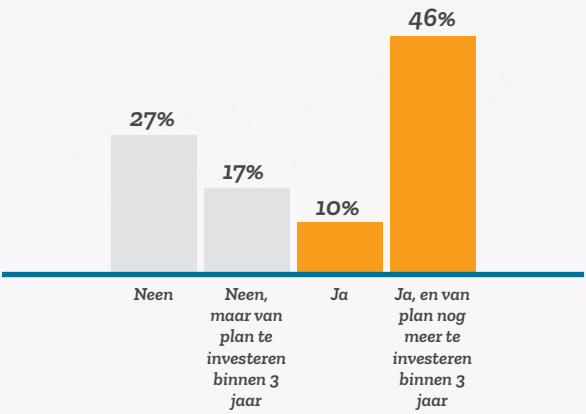
DE RESULTATEN

We geven een greep uit de meest uit het oog springende resultaten.

Hernieuwbare energie

56 % van de bedrijven uit het onderzoek investeert al in hernieuwbare energie en 23 bedrijven geven aan ook de komende drie jaar hierin nog verder te investeren (tabel 2). Tegelijkertijd zeggen de respondenten wel dat de investeringen die nodig zijn voor de energietransitie nog steeds veel te hoog oplopen.

Tabel 2 – investeerde u reeds in hernieuwbare energie?

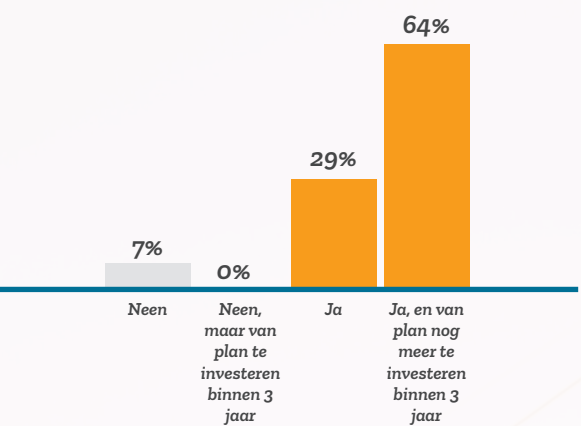

Energie-efficiëntie

Zo goed als alle bedrijven (93 % van de respondenten) hebben reeds geïnvesteerd in een efficiënter energieverbruik en meer dan de helft plant hier verder werk van de maken de komende drie jaar (tabel 3). 43 % van de bevraagden beheert het hergebruik van energiestromen, bijvoorbeeld gerecupereerd uit warmte of hydraulische systemen. 20 % past zelfs de beste praktijk toe: ze gaan regelmatig over alle departementen heen na of er nog mogelijke opportuniteiten zijn om nog meer energiestromen te hergebruiken. Het industriële stoomnetwerk Ecluse (www.ecluse.be) is een mooi voorbeeld van hergebruik van energie zelfs tussen bedrijven.

Om de efficiëntie te kunnen opdrijven is de juiste organisatiestructuur nodig. 80 % van de respondenten heeft een goede organisatiestructuur die het toelaat energiedoelstellingen te formuleren en indicatoren te ontwikkelen. In vergelijking met andere West-Europese landen valt het op dat de beste leerlingen van de klas uit de Antwerps-Wase regio het significant beter doen dan de benchmark (tabel 4).

Tabel 3 – investeerde u reeds in energie-efficiëntie?

Dat wil zeggen dat er een toegewijde energie-organisatie in voege is dat vraag en aanbod beheert en met andere niveaus in de organisatie samenwerkt om de energiebesparingsprogramma's door te voeren.

Tabel 4 – Wat is de energie-organisatiestructuur van uw bedrijf?

Energietransitie

Elke transitie vergt het uitzetten van doelstellingen en het bepalen van gerelateerde KPI's. Niettegenstaande bijna 70 % van de respondenten beweert erin te slagen (eenvoudige tot uitdagende) energiedoelstellingen te bepalen en naar de afdelingen te brengen, blijkt het toch niet eenvoudig deze te vertalen in relevante KPI's. En wanneer we indicatoren kunnen identificeren, dan kunnen we ze soms nog onvoldoende beïnvloeden. Wat betreft het vastleggen van de energiedoelstellingen scoren we vrij gelijkaardig aan andere landen, maar de Antwerps-Wase 'best in class' presteren zwakker dan andere landen voor wat betreft het bepalen van energie-KPI's.

Tabel 5 - Hoe ontwikkelt uw bedrijf energiedoelstellingen en energie-KPI's? - score van de KvKAW-respondenten

